

სარაგაულის მუნიციპალიტეტის
პირველადი პრიორიტეტების დოკუმენტი

2023-2026 წლებში

03.08.2022 წწ

შესავალი

მუნიციპალიტეტის ეკონომიკური განვითარება ძირითადად ეფუძნება ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების პოლიტიკას, თავისუფალი ბაზრის პრინციპებს. მუნიციპალიტეტის მთავარი მიზანია ხელი შეუწყოს პანდემიით დაზარალებული ბიზნესის აღდგენასა და შემდგომ გაფართოებას, აღნიშნულიდან გამომდინარე ყურადღება დაეთმობა ინფრასტრუქტურის სწრაფ განვითარებას, როგორც ეკონომიკური ზრდის მასტიმულირებელ ფაქტორს.

გრძელვადიანი და მაღალი ეკონომიკური ზრდის უზრუნველსაყოფად, ადგილობრივი ხელისუფლება იმუშავებს ეკონომიკის სტრუქტურულ ტრანსფორმაციაზე და ეკონომიკის ფაქტორების, ასევე მუნიციპალურ საკუთრებაში არსებული რესურსების მაქსიმალურ ჩართვაზე ეკონომიკურ აქტივობაში.

ამასთან, აქტიურად გაგრძელდება შესაბამისი მუნიციპალური ინსტიტუტების მუშაობის ხარისხობრივი გაუმჯობესება, რაც ხელს შეუწყობს მუნიციპალიტეტის ეკონომიკური პოლიტიკის ეფექტიანად განხორციელებას.

მუნიციპალიტეტის 2023-2026 წლების პრიორიტეტების დოკუმენტს საფუძვლად დაედო საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-4 ნაწილის მოთხოვნათა გათვალისწინებით საქართველოს მთავრობის მიერ საქართველოს პარლამენტში წარდგენილი ქვეყნის ძირითადი მაკროეკონომიკური და ფისკალური პარამეტრების დოკუმენტი და საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის 77-ე მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად საქართველოს ფინანსთა სამინისტროდან 2022 წლის 14/07 N 04-03/64697 მიღებული წერილი 2023 საბიუჯეტო წლის ძირითად საბიუჯეტო პარამეტრების შესახებ.

მუნიციპალიტეტის 2023-2026 წლების პრიორიტეტების დოკუმენტის პირველად ვარიანტში ასახულია ზოგადი ინფორმაცია მუნიციპალიტეტის შესახებ, მუნიციპალიტეტის შემოსავლების და ხარჯების აგრეგირებული მაჩვენებელი 2023-2026 წლებისთვის, 2021 წლის და მიმდინარე 2022 წლის 6 თვის ბიუჯეტის შესრულებს მონაცემები და მუნიციპალიტეტის პრიორიტეტები და პროგრამები საშუალოვადიან პერიოდში.

დაგეგმილია მუნიციპალიტეტის კომპეტენციის სფეროში/დარგში/მიმართულებაში გენდერული თანასწორობის ასპექტების გათვალისწინება;

თავი I. ზოგადი ინფორმაცია მუნიციპალიტეტის შესახებ

ხარაგაულის მუნიციპალიტეტი არის ერთ-ერთი ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეული იმერეთის მხარეში. იგი მდებარეობს საქართველოს გეოგრაფიულ ცენტრში, იმერეთის სამხრეთ-აღმოსავლეთ ნაწილში. მუნიციპალიტეტის ფართობია 91,3 (ათასი)კა. მთლიანი ტერიტორიის 180 კვ.კმ უჭირავს დაბლობს, ხოლო 733, 9 კვ.კმ. – მთიან ადგილებს. მუნიციპალიტეტის ყველაზე მაღალი წერტილია მთა სამეცხვარიო 2642 მეტრი. მუნიციპალიტეტს აღმოსავლეთით ესაზღვრება ხაშურისა და საჩხერის, დასავლეთით ზესტაფონისა და ბაღდათის, ჩრდილოეთით ჭიათურისა და და საჩხერის, სამხრეთით ბორჯომისა და ბაღდათის რაიონები.

მუნიციპალიტეტის მთავარი მდინარეა ძირულა. მას ბევრი მდინარე ერთვის, მათ შორის ყველაზე მნიშვნელოვნი ჩხერიმელა, რომელსაც სათავე აქვს ლიხის ქედის დასავლეთ კალთაზე 1150მ. სიმაღლეზე. იგი მთლიანად მიეკუთვნება ხარაგაულის რაიონს და მისი ტერიტორიის 39კმ. კვეთს სათავიდან შესართავამდე. მდინარე ჩხერიმელის ხეობაში გაყვანილია რკინიგზის მაგისტრალის ერთ-ერთი რთული მონაკვეთი (წიფა_ძირულა).

მუნიციპალიტეტის ტერიტორია მთაგორიანია. მდიდარია მდინარეებით და ჰიდრო რესურსებით, ყველაზე გრძელი მდინარეა ძირულა. მთავარი ბუნებრივი სიმდიდრეა ტყე, რომელსაც უკავია მთელი ფართობის 2/3- ზე მეტი (68,2%).

ხარაგაულის მუნიციპალიტეტის მოსახლეობა 2018 წლის აღწერის მდგომარეობით შეადგენს 19.5 ათას ადამიანს. მოსახლეობის რიცხოვნება მამაკაცები 45% 9627 და ქალები 55 9846 %. ქალაქად ცხოვრობს 24%, ხოლო 76% - სოფლად. შრომისუნარიანი, ანუ 15-დან 65 წლამდე ასაკის მოსახლეობა შეადგენს 61%-ს. აქედან კაცი 53%-ია, ქალი - 47%. ემიგრაციაში მყოფი მოსახლეობა 1120 კაცი. 2014 წლის მონაცემებთან შედარებით მოსახლეობა 6.9-ითაა შემცირებული, ხოლო 2008 წელთან შედარებით დაახლოებით 30 % -ით არის შემცირებული. მუნიციპალიტეტში რეგისტრირებულია 660 6 წლამდე ასაკის და 2 169 სკოლის ასაკის მოზარდი. პენსიონერი, სოციალურად დაუცველი და 1212 მაღალმთიან დასახლებებში მცხოვრების სტატუსის მქონე პირი.

ბიზნეს სექტორში დასაქმებულთა საშუალო წლიური რაოდენობა შეადგენს 1120. ბოლო წლების განმავლობაში კიდევ უფრო მზარდია მიგრაციის ტენდენცია, განსაკუთრებით ეს ეხება ახალგაზრდა, კვალიფიციურ და შრომისუნარიან მუშახელს, რომლებიც სამუშაოდ მიდიან საქართველოს ურბანულ დასახლებებში და უფრო განვითარებულ ქვეყნებში იქ არსებული მაღალი დასაქმების შესაძლებლობებისა და სათანადო ანაზღაურების გამო. კიდევ ერთი უარყოფითი ტენდენცია მოსახლეობის დაბერებას უკავშირდება. მუნიციპალიტეტში მოსახლეობის საშუალო ასაკი 43,9 წელს შეადგენს, აქედან მამაკაცის საშუალო ასაკი 41,5-ა, ხოლო ქალის 45,8.

ხარაგაულის მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი ეკონომიკა ძირითადად წარმოდგენილია სოფლის მეურნეობის, ტურიზმის, გადამამუშავებელი მრეწველობის, მომსახურების და ვაჭრობის სფეროებით.

სოფლის მეურნეობის დარგი წარმოდგენილია 21 მცირე საწარმოთი (დასაქმებულია 95) და 180 საოჯახო ფერმერით, მათ შორის 97 მეფუტკრით. მეფუტკრეობა მოსახლეობისთვის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი და მაღალ შემოსავლიანი დარგია და ხარაგაული მეფუტკრეობის მხრივ წამყვანი მუნიციპალიტეტია საქართველოში.

მუნიციპალიტეტს გააჩნია კარგი პოტენციალი ჰიდრო, ქარის და არატრადიციული ენერჯეტიკის განვითარების მხრივ. ხარაგაულის მუნიციპალიტეტის ტერიტორია საკვანძო როლს ასრულებს საქართველოს სატრანსპორტო სისტემაში. ის აკავშირებს დასავლეთ და აღმოსავლეთ საქართველოს წიფის გვირაბითა (3910 მ.) და ხანდების გვირაბით (740 მ.). აქ

გადის საქართველოს საავტომობილო მაგისტრალი ს1 და ხაშური-სამტრედიის რკინიგზის მონაკვეთი.

ხარაგაულის მუნიციპალიტეტში დღეის მონაცემებით ინფრასტრუქტურის მდგომარეობა ვერ შეესაბამება თანამედროვე მოთხოვნებს. 2019 წელს დაიწყო მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე გამავალი ძირულა-ხარაგაული-მოლითი-ფონა-ჩუმათელეთი გზის რეაბილიტაცია რაც მნიშვნელოვნად გააუმჯობესებს მიმდებარე სოფლებში საგზაო ინფრასტრუქტურის მოწესრიგებას და უმოკლესი გზით დააკავშირებს მუნიციპალიტეტს საქართველოს დედაქალაქთან. ასევე ბოლო ორი წლის განმავლობაში მუნიციპალიტეტის 65 სოფელში მოსაფალტბეტონდა 70 კმ. გზა. 2023 წლის მუნიციპალიტეტის სამოქმედო გეგმაში კვლავ პრიორიტეტულ მიმართულებად განისაზღვრა საგზაო ინფრასტრუქტურის მოწესრიგება. მუნიციპალიტეტის სოფლების უმრავლესობაში გაგრძელდება და შემდეგ წლებში დასრულდება საავტომობილო გზების კაპიტალური მოწყობა. დასრულების ფაზაშია დაბის წყალმომარაგების სისტემის მოწყობა განახლება. მიმდინარეობს დაბის ცენტრალური პარკისა და დევეების სკვერის რეაბილიტაცია.

სამწუხაროდ საქართველოში არ არსებობს სტატისტიკა მთლიანი შიდა პროდუქტის დათვლისა მუნიციპალიტეტების მიხედვით. აღნიშნულიდან გამომდინარე ჩვენ გვიხდება ნაკლებად ავლწეროთ მუნიციპალიტეტის ეკონომიკური მდგომარეობა და პირდაპირ განვიხილავთ ბიუჯეტის შესრულების მაჩვენებლებს.

ბოლო წლების მონაცემები მეტყველებენ, რომ ხარაგაულის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის შემოსავლების ყველაზე დიდი კომპონენტი არის ქონების გადასახადებიდან მიღებული შემოსავლები. 2019 წლიდან საქართველოს ცენტრალური ხელისუფლების მიერ მუნიციპალიტეტების დეცენტრალიზაციის სტრატეგიის ფარგლებში გადადგმულმა ნაბიჯებმა (საბიუჯეტო კოდექსში განხორციელებული ცვლილება, რის მიხედვითაც მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტში რჩება დამატებული ღირებულების გადასახადის გაერკვეული ნაწილი) გაზარდა მუნიციპალიტეტის შემოსულობების მოცულობა. მიუხედავად შემოსულობების ზრდისა ხარაგაულის მუნიციპალიტეტი საჭიროებს საკმაო მოცულობის სახელმწიფო ბიუჯეტის დახმარებას კაპიტალური პროექტების განსახორციელებლად. მაგალითად 2021 წელს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან ამ მიზნით გამოყოფილია სახსრებმა მთლიანი ბიუჯეტის 48,5 პროცენტი შეადგინა. აღნიშნული კი მეტყველებს იმაზე, რომ მუნიციპალიტეტმა რომ განახორციელოს თავისი ინსტიტუციური, სოციალური და ეკონომიკური ფუნქციები, დამოკიდებული არ არის მხოლოდ ხარაგაულის მუნიციპალიტეტის ეკონომიკურ ზრდაზე, არამედ მთელი ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკურ განვითარებაზე და მთლიანი შიდა პროდუქტის განაწილების წესზე. ეს გარემოება კი მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტს დამოკიდებულს ხდის მოზიდულ სახსრებსა და ცენტრალური

ხელისუფლების მიერ განსაზღვრულ პრიორიტეტებზე, რაც მუნიციპალიტეტის განვითარების გრძელვადიანი ფინანსური სტრატეგიის შემუშავებაში უმთავრეს რისკ ფაქტორს შეადგენს.

ხარაგაულის მუნიციპალიტეტის მონაცემების შედარება ქვეყნისა და რეგიონის მონაცემებთან 2021 წლის მონაცემების მიხედვით			
დასახელება	მოსახლეობა	ფართობი (კვ. კმ)	გადასახდელები (ათას ლარებში)
სულ საქართველო	3728,6	69700	19 807 502.5
იმერეთის რეგიონი	481,5	6415	
ხარაგაულის მუნიციპალიტეტი	19,5	913	20 003.2
პროცენტი საქართველოსთან	0,51%	1,3%	0,10
პროცენტი რეგიონთან	3,9 %	14,2 %	

თავი II. ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლები

2.1 შემოსავლების და ხარჯების აგრეგირებული მაჩვენებელი 2023-2026 წლებისთვის

საშუალოვადიან პერიოდში საბიუჯეტო შემოსულობების პროგნოზული გათვლებისას, გათვალისწინებულ იქნა 2023-2026 წლებისათვის ქვეყნის ძირითადი მონაცემებისა და მიმართულებების დოკუმენტის პირველადი ვარიანტით განსაზღვრული მაკროეკონომიკური და ფისკალური მონაცემები. ასვე ბიუჯეტის ძირითადი მაჩვენებლები, რომლის მიხედვითაც განისაზღვრა ხარაგაულის მუნიციპალიტეტის 2023-2026 წლების შემოსულობების პროგნოზი საშუალოვადიან პერიოდში. დღგ-დან შემოსავლების საპროგნოზო მაჩვენებლები დათვლილია საბიუჯეტო კოდექსის 71-ე მუხლის შესაბამისად.

მუნიციპალიტეტის 2023-2026 წლის შემოსავლებისა და ხარჯების საპროგნოზო აგრეგირებული მაჩვენებლები განისაზღვრა შემდეგნაირად:

ბიუჯეტის ძირითადი მაჩვენებლები

დასახელება	2021 წლის ფაქტი	2022 წლის გეგმა	2023 წლის ბიუჯეტის პროექტი	2024 წლის პროგნოზი	2025 წლის პროგნოზი	2026 წლის პროგნოზი
შემოსავლები	19 366,0	18 847,8	11 714,9	12 162,2	12 542,9	13 464,3
გადასახადები	9 189,0	8 958,1	10 114,9	10 788,1	11 517,9	12 290,2
გრანტები	9 141,6	8 729,7	155,0	155,0	155,0	155,0
სხვა შემოსავლები	1 035,4	1 160,0	1 445,0	1 219,1	870,0	1 019,1
ხარჯები	9 339,6	12 219,8	11 375,8	11 477,900	11 593,900	11 854,900
შრომის ანაზღაურება	1 607,9	2 707,3	2 664,0	2 664,000	2 664,000	2 664,000
საქონელი და მომსახურება	1 974,7	2 316,3	1 303,8	1 318,900	1 333,900	1 448,900

დასახელება	2021 წლის ფაქტი	2022 წლის გეგმა	2023 წლის ბიუჯეტის პროექტი	2024 წლის პროგნოზი	2025 წლის პროგნოზი	2026 წლის პროგნოზი
ძირითადი კაპიტალის მომსახურება	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
პროცენტი	26,3	35,0	28,0	28,000	28,000	28,000
სუბსიდიები	4 246,0	5 459,0	5 602,0	5 685,000	5 791,000	5 932,000
გრანტები	29,8	33,0	33,0	33,000	33,000	33,000
სოციალური უზრუნველყოფა	930,2	1 180,3	1 250,5	1 254,500	1 259,500	1 264,500
სხვა ხარჯები	524,6	488,8	494,5	494,500	484,500	484,500
საოპერაციო სალდო	10 026,4	6 628,0	339,1	684,3	949,0	1 609,4
არაფინანსური აქტივების ცვლილება	10 303,302	9 940,633	287,100	632,300	897,000	1 557,400
ზრდა	10 385,3	9 985,6	367,1	712,3	977,0	1 637,4
კლება	82,0	45,0	80,0	80,0	80,0	80,0
მთლიანი სალდო	-276,9	-3 312,6	52,0	52,0	52,0	52,0
ფინანსური აქტივების ცვლილება	-327,9	-3 367,611	0,000	0,000	0,000	0,000
ზრდა	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ვალუტა და დეპოზიტები	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
კლება	327,9	3 367,611	0,000	0,0	0,0	0,0
ვალდებულებების ცვლილება	-50,9	-55,0	-52,0	-52,0	-52,0	-52,0
კლება	50,9	55,0	52,0	52,000	52,000	52,000
საშინაო	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ბალანსი	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
მუნიციპალიტეტის ხარჯების ზრდის პროცენტული მაჩვენებელი	14,9	30,8	-6,9	0,9	1,0	2,3

2.2 გასული 2021 წლის და მიმდინარე 2022 წლის 6 თვის ბიუჯეტის შესრულება

2021 წელი - ბიუჯეტის შესრულების ანალიზი

მუნიციპალიტეტის 2021 წლის ბიუჯეტის შემოსულობების (შემოსავლები, არაფინანსური აქტივების კლება, ფინანსური აქტივების კლება, ვალდებულებების ზრდა) და ნაშთი ცვლილების გეგმა განისაზღვრა 22 113,1 ათასი ლარით, ფაქტიურმა შესრულებამ შეადგინა 20 003,2 ათასი ლარი, ანუ გეგმის 90,5 %-ი.

ბიუჯეტის შემოსულობების (შემოსავლები, არაფინანსური აქტივები, ფინანსური აქტივები) გეგმა განისაზღვრა 18 229,5 ათასი ლარით, ფაქტიურმა შესრულებამ შეადგინა 19 448,0 ათასი ლარი, საანგარიშო პერიოდში 1 218,5 ათასი ლარით მეტი შემოსავალია მიღებული, რამაც გეგმის 106,7% შეადგინა. მათ შორის:

ბიუჯეტის შემოსავლების (გადასახადები, გრანტები, სხვა შემოსავლები) სახით მობილიზებულია 19 366,0 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (18 169,5 ათასი ლარი) 106,6% და მთლიანი - შემოსულობების 106,7% შეადგინა. მათ შორის:

გადასახადების სახით მობილიზებულია 9 189,0 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის 7 636,2 ათასი ლარის 120,3 % -ია . წინა წელთან შედარებით (ფაქტი – 7 047,1 ათასი ლარი) მიმდინარე პერიოდში 923,4 ათასი ლარით მეტი შემოსავალია მიღებული. რაც მთლიანად განპირობებულია უცხოურ საწარმოთა ქონების გადასახადიდან მიღებული შემოსავლებით. სულ ქონების გადასახადიდან მიღებულია 3 008,7 ათასი ლარი, მათ შორის: საწარმოთა ქონების გადასახადი - 327,8 ათასი ლარი, უცხოურ საწარმოთა ქონების გადასახადი 1 911,7 ათასი ლარი, არასასოფლო სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე გადასახადი - 752,6 ათასი ლარი, სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის გადასახადი - 10,8 ათასი ლარი, ფიზიკურ პირთა ქონების გადასახადი - 5,9 ათასი ლარი, ათასი ლარი.

ხარაგაულის მუნიციპალიტეტმა 2021 წელს მიიღო 6 180,3 ათასი ლარის დამატებითი ღირებულების გადასახადი დაგეგმილზე 144,1 ათასი ლარით მეტი.

გრანტების სახით მიღებულია 9 141,6 ათასი ლარი, მათ შორის: მიზნობრივი ტრანსფერი დელეგირებული უფლებამოსილების განსახორციელებლად –694,1 ათასი ლარი, საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან კაპიტალური ტრანსფერის სახით მიღებულია - 5 261,9 ათასი ლარი, სპეციალური ტრანსფერის სახით - 1 168,5 ათასი ლარი, სოფლის მხარდაჭერი პროგრამით 890,0 ათასი ლარი, მაღალმთიანი დასახლებების განვითარების ფონდიდან 1 127,0 ათასი ლარი.

სხვა შემოსავლების სახით მობილიზებულია 1035,4 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის 1313,0 ათასი ლარის 78,9%-ია.

ათასი ლარი

დასახელება	2021 წელი			
	გეგმა	ფაქტი	+/-	%
შემოსავლები	18169,5	19366,0	1 196,5	106,6
გადასახადები	7636,2	9189,0	1 552,8	120,3
გრანტები	9 220,3	9141,6	- 78,7	99,1
სხვა შემოსავლები	1313,0	1035,4	- 277,6	78,9

არაფინანსური აქტივების კლებიდან 2021 წელს მობილიზებული იქნა 82,0 ათასი ლარის შემოსავალი, რაც გეგმის (60,0 ათასი ლარის) 136,7 %-ია. მათ შორის: ძირითადი აქტივების გაყიდვიდან მიღებულია 55,4 ათასი ლარი, არაწარმოებული აქტივების (მიწის) გაყიდვიდან - 26,6 ათასი ლარი. არაფინანსური აქტივების რეალიზაციიდან მიღებული თანხების წილი შემოსულობებში 0.8% შეადგენს.

2021 წლის დასაწყისისათვის ბიუჯეტის ანგარიშებზე არსებულმა ნაშთმა მთლიანობაში შეადგინა 3 994,7 ათასი ლარი, ხოლო 2021 წლის ბოლოსათვის ბიუჯეტის ანგარიშებზე არსებულმა ნაშთმა მთლიანობაში შეადგინა 3 439,5 ათასი ლარი, რომელიც შემდგომ მთლიანად იქნა გადანაწილებული 2022 წლის შესაბამის გადასახდელებში, ასევე ახალ ვალდებულებებში.

2021 წელს **გადასახდელების** საკასო შესრულების მაღალი - 90,5 %-იანი მაჩვენებელი დაფიქსირდა.

ხარაგაულის მუნიციპალიტეტისა და საქართველოს ბიუჯეტის შემოსულობებისა და გადასახდელების განხილვა						
დასახელება	2021 წელი ფაქტი		2022 წელი გეგმა		2023 წელი პროექტი	
	ათას ლარებში	ერთ სულ მოსახლეზე (ლარი)	ათას ლარებში	ერთ სულ მოსახლეზე (ლარი)	ათას ლარებში	ერთ სულ მოსახლეზე (ლარი)
შრომის ანაზღაურება	1 607,9	82,4	2 707,3	138,8	2664,0	136,6
სხვა მიმდინარე ხარჯები	8 010,0	410,8	9569,8	490,8	8763,8	449,4
კაპიტალური ხარჯები	10385,3	532,6	9983,3	511,9	367,1	18,9
გადასახდელები სულ ხარაგაული	20 003,3	1025,8	22260,4	1141,6	11 794,9	604,9
გადასახდელები სულ საქართველო	10,292,234.1	2,771.3	11,720,475.0	3,155.9	12,459,500.0	3,354.9
შემოსავლები საკუთარი წყაროდან	10 001,7	512,9	10163,1	521,2	11,639,9	596,9
გრანტები (ტრანსფერები)	9446,2	484,4	8729,7	447,7	155,0	19,5
სულ ხარაგაულის შემოსავლები	19447,9	997,3	18892,8	968,9	11794,9	571.3
სულ საქართველო	8,580,032.1	2,310.3	9,696,160.0	2,610.8	10,314,248.0	2,777.3

ანალიზი ცხადყოფს, რომ როორც შემოსავლები, ასევე გადასახდელები 2021 წლიდან იზრდება ერთ სულ მოსახლეზე და 2022 წლის პროგნოზით შეადგენს შესაბამისად 968,9 ლარს და 1141,6 ლარს, და 1641,9 და 2014,3 ლარით ჩამორჩება საშუალო საქართველოში არსებულ სახელმწიფო ბიუჯეტის მონაცემებს.

მუნიციპალიტეტის 2021 წლის ბიუჯეტით გამოყოფილი ასიგნებები ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით შემდეგნაირად მიიმართა:

- ✓ საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება – 2427,5 ათასი ლარი;
- ✓ ეკონომიკური საქმიანობა –10 718,3ათასი ლარი;
- ✓ გარემოს დაცვა – 1 130,0 ათასი ლარი;
- ✓ საბინაო-კომუნალური მეურნეობა – 626,1 ათასი ლარი;
- ✓ ჯანმრთელობის დაცვა –160,2 ათასი ლარი;
- ✓ დასვენება, კულტურა და რელიგია – 1 299,9 ათასი ლარი;
- ✓ განათლება –2 441,7 ათასი ლარი;
- ✓ სოციალური დაცვა – 1 199,5 ათასი ლარი.

ხარაგაული მუნიციპალიტეტის 2021 წლის ბიუჯეტების ხარჯების სტრუქტორა ფუნქციონალურ ჭრილში (ათას ლარებში)		
დასახელება	2021 წელი	
საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება	2 427,5	12,1
ეკონომიკური საქმიანობა	10 718,3	53,6
გარემოს დაცვა	1 130,0	5,6
საბინაო-კომუნალური მეურნეობა	626,1	3,1
ჯანმრთელობის დაცვა	160,2	0,8
დასვენება, კულტურა და რელიგია	1 299,9	6,5
განათლება	2 441,7	12,2
სოციალური დაცვა	1 199,5	6,0
სულ	20 003,2	100

ხარაგაულის მუნიციპალიტეტისათვის მთავარ პრიორიტეტს ინფრასტრუქტურის განვითარება წარმოადგენს, 2021 წელს აღნიშნულ პრიორიტეტზე გათვალისწინებული იყო 12 878,9 ათასი ლარის დახარჯვა, ფაქტიურად დახარჯულია 11 344,4 ათასი ლარი, გეგმა შესრულებულია 88,1 %-ით და წინა 2020 წელთან შედარებით 2 729,8 ათასი ლარით მეტი იქნა დახარჯული. ინფრასტრუქტურის პრიორიტეტიდან ყველაზე მეტი 9 658,8 ათასი ლარი მიმართულია „საგზაო ინფრასტრუქტურის მშენებლობა-რეაბილიტაციაზე ამ პროგრამის დაფინანსების შედეგად ხარაგაულის მუნიციპალიტეტში გაიზარდა მოასფალტებული და გასწორხაზოვნებული შიდა გზების რაოდენობა, რეაბილიტირებული ხიდები და ხიდბოგირები, ასევე საზოგადოებრივი ტრანსპორტით მოსარგებლე მოსახლეობა და შეიქმნა შედარებით უსაფრთხო და შეუფერხებელი გადაადგილების შესაძლებლობა.

წყლის სისტემის რეაბილიტაცია ექსპლუატაციაზე ფაქტიურად გადარიცხულია 121,882 ათ. ლარი, აქედან სახ. ფონდების ხარჯზე 5,7 ათასი ლარი და საკ. სახსრებიდან 116,2 ათასი ლარი, მოსახლეობის სასმელი წყლით უზრუნველყოფის პროგრამა კვალავ აქტუალურია და მომდევნო წლებში აქტიურად მოხდება აღნიშნული პროგრამის განხორციელება, რომ მუნიციპალიტეტის მოსახლეობას წყალი მიეწოდოს 24 საათიანი გარფიკით.

გარე განათების ქსელის ექსპლუატაციაზე - დახარჯულია 227,4 ათ. ლარი, აქედან ელექტროენერჯის საფასურის დასაფარავად 107,8 ათ. ლარი.

მრავალბინიანი სახლების რეაბილიტაციაზე დაგეგმილი 289,470 ათასი ლარიდან აღებულია ვალდებულება 271,851 ათას ლარზე და გადარიცხულია 260,996 ათასი ლარი, აღნიშნული პროგრამით მოხდა სოფელ დიდვაკის მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის კიბის უჯრედებისა და აივნების რეაბილიტაცია. დაბაში წერეთლის ქუჩაზე მდებარე N 17 საცხოვრებელი სახლის სახურავის შეკეთება და ეზოს შემოღობვა. ასევე გადარიცხა საზედამხედველო სამუშაოების შესრულების თანხა.

„კეთილმოწყობაზე დაგეგმილი 18,867 ათასი ლარიდან აღებულია მხოლოდ საკუთარი სახსრებიდან ვალდებულება სრულად და ასევე სრულად არის გადარიცხული დევების სკვერის პროექტის შეძენაზე .

სოფლის მხარდამჭერი პროგრამით 1 060,489 ათასი ლარი იქნა დახარჯული. გასულ 2021 წელს მერიის მიერ დაინერგა პრაქტიკა სოფლის მხარდამჭერ პროგრამაში მუნიციპალიტეტის საკუთარი სახსრებით მონაწილეობის წილის გაზრდაზე, რამაც დაახლოებით 20% -ი შეადგინა და რამაც უფრო ეფექტური გახადა სოფლის მხარდამჭერი პროგრამით განხორციელებული პროგრამების შედეგები. საკუთარი სახსრებით დაგეგმილი 222,2 ათასი ლარიდან დავალდებულებული იქნა 207.0 ათასი ლარი და ფაქტიურად გაწეულია 203,0 ათასი ლარის სამუშაოები.

ხარაგაულის მუნიციპალიტეტისათვის ერთ-ერთ მთავარ გამოწვევად კვლავ რჩება მუნიციპალიტეტში მცხოვრები მოსახლეობის ჯანმრთელობასა და სოციალური პირობების გაუმჯობესებაზე ზრუნვა. სოციალურ პროგრამებზე მუნიციპალიტეტმა დაგეგმილი 1 222,6 ათასი ლარიდან 1 199,6 ათასი ლარი აითვისა, 98,1 % და 2020 წელთან შედარებით 195,8 ათასი ლარით მეტი მოხმარდა.

მერიის მიერ განხორციელებული პროგრამებია:

სამკურნალო და საოპერაციო ხარჯებით დახმარების პროგრამა, რომელიც მოიცავს კვლევების, ოპერაციების, სამედიცინო მომსახურების და ზოგიერთი ქრონიკული დაავადების მედიკამენტების დაფინანსებას. სანგარიშგებო წელს ქვეპროგრამის წლიურმა გეგმამ შეადგენდა 439,7 ათასი ლარი, ანგარიშსწორება მოხდა 437,6 ათ. ლარზე და ისარგებლა 841 ბენეფიციარმა, აქედან 9,681 ლარი სარეზერვო ფონდიდან იქნა გაწეული. 2020 წელთან შედარებით დაიხარჯა 45,9 ათ. ლარით მეტი.

შშმ პირთა დახმარება, რომელიც მოიცავს 0-18 წლამდე ასაკის შშმ პირთა სამკურნალო-სარეაბილიტაციო კურსის და მედიკამენტების დაფინანსებას, ასევე, შშმ პირის, რომელიც საჭიროებს მომვლელს, ყოველთვიურ დახმარებას. ქვეპროგრამის წლიური გეგმა განისაზღვრა 37,0 ათ. ლარი და დახარჯულია 35,4 ათასი ლარი. ისარგებლა 65 ბენეფიციარმა.

ერთჯერადი ფინანსური დახმარება, ქვეპროგრამის ბიუჯეტი განისაზღვრა 231,7 ათასი ლარით და ათვისებულია სრულად, სარეზერვო ფონდიდან ამ ქვეპროგრამაზე 5,6 ლარი გაიცა. ფულადი დახმარებით ისარგებლა 1292 ბენეფიციარმა. ქვეყანაში არსებული ეპიდვითარების ფონზე განუწყვეტლივ მიმდინარეობდა სხვადასხვა სახის დახმარების გაცემა მოქალაქეებზე, ქვეპროგრამით სხვადასხვა ეტაპზე სურსათით დახმარება გაეწია 1200-მდე ოჯახს.

ლეიკემიით დაავადებულთა და დიალიზზე მყოფი პირების დახმარება განისაზღვრა 25,4 ათასი ლარით და ათვისებულია სრულად. ლეიკემიით დაავადებულთა დახმარება წლიურად განსაზღვრულია 600 ლარით. მოსარგებლეა 3 ბენეფიციარი, ხოლო დიალიზის პროგრამაში ჩართული იყო 13 მოქალაქე, რომელთაც ყოველთვიურად გაეწიათ 150 ლარიანი დახმარება. გასულ წელთან შედარებით ოდნავ შემცირდა დახმარება რამდენიმე ბენეფიციარის გარდაცვალების გამო.

მრავალშვილიანი ოჯახების დახმარება, რომლის მოსარგებლეა 4 და მეტი შვილიანი ოჯახი. დახმარება შეადგენდა თითოეულ ბავშვზე 50 ლარს. ქვეპროგრამით ისარგებლა 47 ოჯახმა, დახარჯულია 10,7 ათ. ლარი. მარტოხელა მშობლების დახმარება. ბიუჯეტი განისაზღვრა 2,2 ათ. ლარით, დახარჯულია სრულად და ისარგებლა 11 ბენეფიციარმა. დღევანდელი კანონმდებლობიდან გამომდინარე ამ პროგრამით მოსარგებლე ბენეფიციართა სტატუსის მიღება გართულებულია, სავარაუდოდ მუნიციპალიტეტში გაცილებით მეტი მარტოხელა მშობელი ცხოვრობს.

მარჩენალდაკარგულთა დახმარება. დახმარების მიმღებია 21 წლამდე ასაკის დედით ან მამით ობოლი ბავშვები, რომელთაც მუნიციპალიტეტიდან ეძლევათ ერთჯერადად ფინანსური დახმარება 100 ლარის ოდენობით. ქვეპროგრამით ისარგებლა 20 ბენეფიციარმა და დახარჯულია 4,4 ათ. ლარი.

ყოველთვიური დახმარების პროგრამის ბენეფიციარები არიან სამამულო ომის ვეტერანები, უსინათლოები და დევნილები. პროგრამის ბიუჯეტი შეადგენდა 36,0ათ. ლარს, რომელიც სრულად იქნა ათვისებული. და სარგებლობს 97 მოქალაქე.

საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის ომში დაღუპულთა ოჯახების დახმარება. დახმარების მიმღებია საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისთვის ომში დაღუპულის ოჯახის წევრი, რომელსაც პირველი რიგის მემკვიდრე არ ყავს და რომელზეც არ ვრცელდება „ომისა და სამხედრო ძალების შესახებ“ კანონის მე-16 მუხლის კრიტერიუმები. დახმარება განისაზღვრება 2000 ლარით, მოსარგებლეა 4 ბენეფიციარი და კიდევ დახმარება გაეწია 2008 წლის აგვისტოს ომში დაღუპულ მეომრის ერთ ოჯახს 500 ლარით. საანგარიშგებო წელს გაიცა 8,5 ათასი ლარი. ხანდაზმულთა დახმარება. დახმარების მიმღებია 100 წელს გადაცილებული მოქალაქე. მუნიციპალიტეტში გვყავს 3 ბენეფიციარი. დახმარება განისაზღვრება 500 ლარით. შესაბამისად, დახარჯულია 1,5 ათ. ლარი. სადღესასწაულო დღეების დახმარება, რომელიც მოიცავს სადღესასწაულო დღეებში მოწყვლადი ჯგუფების

დახმარებას. აღდგომის დღესასწაულთან დაკავშირებით 407 უკიდურესად გაჭირვებულ ოჯახს გაეწია დახმარება, გარდა ამისა სხვადასხვა სხვადასხვა სადღესასწაულო თარიღთან დაკავშირებით დახმარება გაიცა შესაბამისი კატეგორიის 22 ბენეფიციარზე. გეგმით გათვალისწინებული 54,0 ათ. ლარიდან დაიხარჯა 52,8 ათ. ლარი. სოციალურად დაუცველი ან უპატრონო გარდაცვლილის ოჯახის დახმარება; დახმარება მიეცემა 65 000 ქულამდე სოც. დაუცველ ან უპატრონო მიცვალებულის ოჯახს. ამ მიმართულებით დახარჯულია 10,8 ათ. ლარი და ისარგებლა 53 ოჯახმა. უკიდურესად გაჭირვებული ოჯახების სათბობო მასალით (შეშა) დახმარების პროგრამა, პროგრამის ფარგლებში დახმარება გაეწია დაბაში და სოფლად მცხოვრებ უკიდურესად გაჭირვებულ ოჯახებს სათბობი მასალით. პროგრამა გარდამავალია მოიცავს 2021 -2022 წლების ზამთრის სეზონს. 2021 წლის ბოლოს დაიხარჯა 9,975 ათასი ლარი და ისარგებლა 70 ბენეფიციარმა. დახმარება გაგრძელდა 2022 წელსაც და ჯამში სეზონზე შესაბამისად დაიხარჯება 30,0 ათასი ლარი.ახალშობილთა ოჯახების დახმარება. პირველი ბავშვის შეძენისას ოჯახისათვის გაწეული დახმარება შეადგენს 100 ლარს, მეორე ბავშვის შეძენის შემთხვევაში_150 ლარს, მესამე_200 ლარს, მეოთხე_250 ლარს, მეხუთე_300 ლარს და ყოველი მომდევნო ბავშვის შეძენისას თანხა იზრდება 50 ლარით. ტყუპების შეძენის შემთხვევაში თანხა განისაზღვრება 500 ლარით. სამი და მეტი ტყუპის შეძენის შემთხვევაში დახმარება განისაზღვრება 1500 ლარით. წლის განმავლობაში 115 ახალშობილის ოჯახზე გაწეული დახმარება შეადგენს 20,0 ათ. ლარს. სამწუხაროდ ბოლო წლების მონაცემებით იკლო დახმარების მიმღებთა რაოდენობამ.

ომის ვეტერანთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთა დაკრძალვა დაკრძალვის ხარჯი შეადგენს 250 ლარს და ამ მიმართულებით დახარჯულია 1,0 თ. ლარი. გარდაცვლილია ოთხი ბენეფიციარი. მ. შ. ერთი დევნილი.სტიქიური მოვლენების, ხანძრის შედეგად დაზარალებულთა და მძიმე საცხოვრებელი პირობების მქონე მოქალაქეთა მატერიალური დახმარება მოიცავს სტიქიური მოვლენების შედეგად დაზარალებულ და მძიმე საცხოვრებელი პირობების მქონე მოქალაქეთა დახმარებას და უსახლკარო პირთა და ძალადობის მსხვერპლთა მინიმალური საცხოვრებლით უზრუნველყოფას. 2021 წელს ბინის ქირით უზრუნველყოფით 5 მოქალაქეს, თვეში საშ. 150 ლარის ოდენობით. ამ მიმართულებით დახარჯულია 6,1 ათ. ლარი. ხოლო სტიქიის შედეგად დაზარალებული და მძიმე საცხოვრებელი პირობების მქონე 152 ოჯახზე გაწეული დახმარება შეადგენს 156,7 თ. ლარს, მ. შ. სარეზერვო ფონდიდან 28,0 ათ. ლარი. ჯამში ქვეპროგრამით დახარჯულია 162,880 ათ. ლარი. უფასო სასადილოს დაფინანსება გეგმა შეადგენდა 129,0 ათ. ლარს. გაწეულია 128,7 ათ. ლარის ხარჯები.პროგრამის მიზანია უკიდურესად შეჭირვებული მოხუცებია, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა , მრავალშვილიანი ოჯახების საკვებ პროდუქტებზე ხელმისაწვდომობა, შიმშილის ნაწილობრივ ან სრულად აღმოფხვრა. სოციალური დაცვის ობიექტების რეაბილიტაცია და ინვენტარით უზრუნველყოფა. გეგმა - 5,0 ათ. ლარი. ხარაგაულის მუნიციპალიტეტში 2020 წელს ევროკავშირის დაფინანსებით დაიწყო ბავშვთა ადრეული განვითარების მომსახურების დანერგვა. ამ მიზნით გაფორმდა სამმხრივი მემორანდუმი, რომლის ფარგლებშიც

გადამზადდა 8 პედაგოგი, მომზადდა ადაპტირებული გარემო ჯგუფური მეცადინეობებისათვის. პროექტის მიხედვით 2021 წ. მუნიციპალიტეტმა შეძლო ჯგუფური თერაპიის სერვისის და მეტყველების თერაპევტის მომსახურების ღირებულების დაფინანსება, რომლის მიზანია ბავშვთა ადრეული განვითარების სერვისის დანერგვა და მოწყვლადი კატეგორიის ბავშვების ამ სერვისზე გეოგრაფიული წვდომა, პროგრამას ახორციელებს სოციალური განვითარების ცენტრი „თაირის“, რომელზეც 2021 წელს გაიცა 3,0 ათასი ლარის სუბსიდია. ქვეპროგრამით მოსარგებლეა მუნიციპალიტეტში მცხოვრები 30 ბავშვი. გადაუდებელი რეაგირების პროგრამა, რომლის მიზანია კრიზისულ მდგომარეობაში მყოფი ოჯახების გადაუდებელი პირველადი მხარდაჭერა, რომლის მეშვეობითაც ოჯახმა კრიზისი უნდა დაძლიოს მოკლე დროში. ამ პროგრამით დაგეგმილი 10,0 ათასი ლარიდან ათვისებულია 5,0 ათასი ლარი, რომელიც მოხმარდა 2 ბენეფიციარის დაფინანსებას.

ომისა და სამხედრო ძალების ვეტერანთა დასმარების პროგრამა ქვეპროგრამის მოსარგებლეა ომისა და სამხედრო ძალების ვეტერანი, რომელსაც ესაჭიროება დახმარება და მოკლებულია შესაძლებლობას, ისარგებლოს სხვა მუნიციპალური პროგრამით. დახმარება განისაზღვრება ერთჯერადად არაუმეტეს 500 ლარისა. ამ პროგრამაზე დახარჯულია 12,1 ათასი ლარი და ისარგებლა 50 ბენეფიციარმა.

დასუფთავება და ნარჩენების გატანაზე მუნიციპალიტეტმა 2021 წელს დაგეგმილი 1 166,0 ათ. ლარიდან დახარჯა 1 130,0 ათასი ლარი და დაფინანსებულია 96,9 %-ით, ხოლო გასულ წელთან შედარებით ამ პრიორიტეტზე 182,1 ათასი ლარით მეტი დაიხარჯა. დაფინანსება პრიორიტეტში შემავალ სამივე პროგრამაზე არის გაზრდილი. გაწეული ხარჯებიდან უშუალოს ნარჩენების გატანაზე დახარჯულია 941,0 ათ. ლარი, მწვანე ნარგავების მოვლაზე 178,7 ათასი ლარი და უპატრონო ცხოველების მოვლაზე 10,3 ათასი ლარი. აღნიშნულ პრიორიტეტზე პროგრამების განმახორციელებელი არის ა(ა)იპ ხარაგაულდასუფთავებისა და კეთილმოწყობის გაერთიანება.

განათლებაზე 2021 წელს მუნიციპალიტეტმა გათვალისწინებული 2 543,6 ათასი ლარიდან დახარჯა 2 441,7 ათასი ლარი, 96%. აღნიშნული პროგრამის შედეგია მუნიციპალიტეტში მცხოვრები სასკოლო ასაკისა და სკოლის ასაკის ბავშვთა განათლებაზე ხელმისაწვდომობის გაზრდა, საბავშვო ბაღის აღსაზრდელთათვის დადგენილი სტანდარტებით კვებაზე და განათლებაზე ხელმისაწვდომობა. სკოლის მოსწავლეთათვის ტრანსპორტით უზრუნველყოფა, მოწესრიგებული სასკოლო ინფრასტრუქტურა. სკოლამდელი განათლების ხელშეწყობის ქვეპროგრამით მუნიციპალიტეტში სკოლამდელი დაწესებულებების გაერთიანებამ 2021 წელში გასწია 1 531,2 ათასი ლარის ხარჯი, აქედან არაფინანსური აქტივების ზრდაზე 53,1 ათ. ლარი, ამასთან მუნიციპალიტეტმა საკუთარი სახსრებით ბაღების რეაბილიტაციაზე დახარჯა 14,6 ათ. ლარი, სოფელ ხუნევის საბავშვო ბაღის რეაბილიტაციისათვის საჭირო პროექტის შესაძენად, რომელსაც 2022 წელს ახორციელებს მუნიციპალური განვითარების ფონდი.

მუნიციპალიტეტმა სსიპ ბორის საჯარო სკოლის სუბსიდირებაზე დახარჯა 84,0 ათასი ლარი. სკოლების რეაბილიტაციაზე გაწეულია 163,9 ათასი ლარი,

საჯარო სკოლის მოსწავლეთა ტრანსპორტირებაზე საქ. მთავრობის N 13 და 27 განკარგულებების ნაშთებიდან გაწეულია 42,174 ათასი ლარი, ხოლო საქ. მთავრობის 2021 წლის 04.02. N 147 განკარგულებით 492,919 ათასი ლარი, აღსანიშნავია, რომ 2020 წლის მაჩვენებლებთან შედარებით მოსწავლეთა ტრანსპორტირების თანხა გაიზარდა 130,6 ათასი ლარით. ამ პროგრამით სარგებლობს მუნიციპალიტეტის საჯარო სკოლების 900 მოსწავლე, რომელსაც მომსახურებას უწევს 60 მიკრო ავტობუსი.

მოსწავლე ახალგაზრდობის სახლის სუბსიდირებაზე დახარჯულია 11,5 ათასი ლარი და 100% არის დაფინანსებული.

კულტურა, რელიგია, სპორტულ და ახალგაზრდულ ღონისძიებებზე დაგეგმილი 1338,6 ათასი ლარიდან დახარჯულია 1299,9 ათასი ლარი, ამ პროგრამის განხორციელების შედეგად მუნიციპალიტეტის ახალგაზრდობამ მონაწილეობა მიიღო სხვადასხვა კულტურულ და სპორტულ აქტივობებში. პანდემიის მიუხედავად მოხერხდა სხვადასხვა სპორტული ღონისძიებების ჩატარება, მათ შორის ჩემპიონატები და ტურნირები სპორტის სხვადასხვა სახეობებში, გაიზარდა ქორეოგრაფიულ, მუსიკალურ, ფოლკლორულ და საესტრადო წრეებზე ჩართული ბავშვებისა და მოზარდების რაოდენობა, თუმცა პანდემიით გამოწვეულმა შეზღუდვების გამო 2021 წელს აღნიშნული აქტივობების სრულყოფილად ჩატარება მაინც ვერ მოხერხდა.

2022 წლის ბიუჯეტის 6 თვის მაჩვენებლები

ხარაგაულის მუნიციპალიტეტის 2022 წლის ბიუჯეტის ექვსი თვის შემოსულობების გეგმა განისაზღვრა 8 218 569 ლარი, ფაქტიურად მუნიციპალიტეტმა ექვს თვეში მიიღო 8 645 361 ლარი, გეგმა შესრულებულია 105, 2% -ით და გეგმის ზევით მობილიზებულია 426 792 ლარი.

გადაჭარბებით შესრულდა გადასახადებიდან მისაღები შემოსავლების გეგმები და სახელმწიფო ბიუჯეტის პროგრამის მიხედვით დაგეგმილი 4 635.0 ლარის ნაცვლად მიღებულია 5 132 013 ლარი, ანუ ექვს თვეში მობილიზებულია 697 013 ლარის გადასახადები და გეგმა შესრულებულია 110,7 % -ით. აქედან ქონების გადასახადი 1 200 000 ლარის ნაცვლად მიღებულია 1 649 865 ლარი, მ. შ. საწარმოთა ქონების გადასახადი მიღებულია 745 000 ლარი და უცხოურ საწარმოთა ქონებაზე გადასახადი 900 512 ლარი, აღნიშნულ სახეებში უკვე შესრულებულია წლიური გეგმები. ასევე გადაჭარბებით 101, 4 % -ით შესრულდა დამატებული ღირებულების გადასახადიდან მისაღები შემოსავლები და დაგეგმილი 3 435 000 ლარის ნაცვლად შემოსულია 3 482 148 ლარი. ხოლო არასასოფლო - სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე სავადო გადასახადის გადახდის ვადა საგადასახადო კოდექსის შესაბამისად მეოთხე კვარტალშია განსაზღვრული.

ცენტრალური ბიუჯეტიდან მისაღები ტრანსფერების გეგმა სრულად 100%-ით არის შესრულებული და მუნიციპალიტეტის მიერ მოთხოვნილი თანხები ჩარიცხულია სრულად და დროულად. მიმდინარე წლის ექვს თვეში მუნიციპალიტეტმა სახელმწიფო ბიუჯეტიდან სულ მიიღო 3 223,6 ლარი, აქედან 622 203 ლარი მიზნობრივი ტრანსფერის სახით,

საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან 1 744 289 ლარი, სოფლის მხარდამჭერი პროგრამის ფარგლებში 100 000 ლარი, სტიქიის შედეგების სალიკვიდაციოდ - სპეციალური ტრანსფერით 244 732 ლარი და საპილოტე რეგიონების ინტეგრირებული განვითარების ფონდიდან 512 345 ლარი.

სხვა შემოსავლების ექვსი თვის გეგმა შესრულებულია 80, 5 %--თ და დადგეგმილი 347 000 ლარის მაგივრად მიღებულია 279 340 ლარი, ე.ი. 67 660 ლარით ნაკლები. აღსანიშნავია, რომ სხვა შემოსავლების სახეებიდან შეუსრულებელი დარჩა მხოლოდ სანებართვო მოსაკრებლებისა და ჯარიმებიდან მისაღები შემოსავლების გეგმები. ჯარიმების გეგმის შესრულებას დააკლდა 160 541 ლარი.

არაფინანსური აქტივების კლებიდან ექვს თვეში დაგეგმილი იყო 13 000 ლარის მიღება ფაქტიურად მიღებულია 8400 ლარი და გეგმა შესრულებულია 64,7 %-ით.

ჯარიმებისა და არაფინანსური აქტივების კლებიდან მისაღები შემოსავლები გადაფარულია დიდი ოდენობით მიღებული გადასახადებიდან მიღებული შემოსულობებით. საბოლოოდ მთლიანი შემოსულობების გეგმა შესრულებულია გადაჭარბებით და მუნიციპალიტეტის მიერ ექვს თვეში შესასრულებელი ვალდებულებები სრულად არის დაფარული.

2022 წლის პირველი იანვრისათვისათვის არსებული სახსრების 3 439 475 ლარის ნაშთიდან უკვე გადანაწილებულია წლიური ხარჯების დასაფარავად 3 367 611 ლარი, მათ შორის 1 226 769 ლარი სახელმწიფო ფონდებიდან და 2 140 842 ლარი საკუთარი სახსრების ნაშთიდან

ხარაგაულის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის 2020–2022 წლის შემოსულობების შესახებ (ათას ლარებში)			
	2020 წლის 6 თვე	2021 წლის 6 თვე	2022 წლის 6 თვე
გადასახადები	3 115,4	4 061,4	5 132,0
ქონების გადასახადი	943,6	1 291,7	1 649,9
სხვა გადასახადები	2 171,8	2 769,7	3 482,1
გრანტები	1 401,1	2 242,7	3 223,6
სხვა შემოსავლები	367,5	564,4	279,3
შემოსავლები საკუთრებიდან	34,0	28,0	49,5
საქონლისა და მომსახურების რეალიზაცია	39,4	43,0	35,3
სანქციები (ჯარიმები და საურავები)	294,1	196,1	139,5
შერეული და სხვა არაკლასიფიცირებული შემოსავლები	0,0	297,3	55,1
არაფინანსური აქტივების კლება	13,3	46,4	8,4

შემოსულობა ძირითადი აქტივების გაყიდვიდან	10,7	37,5	0,0
შემოსულობა არაწარმოებლური აქტივების (მიწის) გაყიდვიდან	2,6	8,9	8,4
სულ შემოსულობების ჯამი	4 897,4	6 914,8	8 645,4

2022 წელს მუნიციპალიტეტის მიერ განსაზღვრულ ყველა პრიორიტეტზე 6 თვის განმავლობაში მიმართულ იქნა 8555,1 ათასი ლარი (წლიური გეგმის 22 260,4 ათასი ლარის 38,4%-ი). მათ შორის:

- ✓ საგზაო ინფრასტრუქტურის განვითარებაზე –2 091,7 ათასი ლარი;
- ✓ წყლის სისტემის განვითარებაზე –7,0 ათასი ლარით;
- ✓ გარე განათების ექსპლუატაციაზე –123,9 ათასი ლარით;
- ✓ მრავალბინიანი სახლების რეაბილიტაციაზე – 32,6 ათასი ლარით;
- ✓ კეთილმოწყობაზე – 113,1 ათასი ლარით;
- ✓ სოფლის მხარდამჭერი პროგრამის დაფინანსებაზე - 0,8 ათასი ლარი;
- ✓ დასუფთავება და გარემოს დაცვაზე - 645,5 ათასი ლარი.
- ✓ განათლება – 1 933,4 ათასი ლარით;
- ✓ კულტურა, სპორტი და ახალგაზრდობა – 769,3 ათასი ლარით;
- ✓ ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა – 897,9 ათასი ლარით;
- ✓ წარმომადგენლობითი და აღმასრულებელი ორგანოები – 1939,9 ათასი ლარით.

ხარაგაულის მუნიციპალიტეტის 2020-2022 წლების ექვსი თვის ბიუჯეტების ხარჯების სტრუქტურა ფუნქციონალურ ჭრილში (ათას ლარებში)						
დასახელება	2020 წელი		2021 წელი		2022 წელი	
საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება	1156,1	20,3	1198,5	16,5	1939,9	22,7
ეკონომიკური საქმიანობა	1829,6	32,2	2920,0	40,2	2092,4	24,5
გარემოს დაცვა	447,6	7,8	505,3	6,9	645,6	7,5
საბინაო-კომუნალური მეურნეობა	145,5	2,6	129,6	1,8	276,6	3,3
ჯანმრთელობის დაცვა	63,2	1,1	72,7	1,1	112,2	1,3
დასვენება და კულტურა	636,5	11,1	617,4	8,5	769,3	9,0
განათლება	914,8	16,0	1368,0	18,8	1933,4	22,6
სოციალური დაცვა	490,9	8,63	449,4	6,2	785,7	9,1
სულ ხარჯები	5684,1		7260,8		8555,1	

ინფრასტრუქტურის დასაფინანსებლად გათვალისწინებული 4 878 907 ლარიდან

ათვისებული იქნა 2 369 066 ლარი, 48.6 %. აქედან: გზების კაპიტალური შეკეთების ხარჯებში ექვს თვეში გათვალისწინებული 3 951 390 ლარიდან ფაქტიურად გაწეულია 2 011 901 ლარი. მ.შ.

სახელმწიფო ფონდებით გამოყოფილი ტრანსფერების ხარჯზე დაგეგმილი 3 733 939 ლარიდან

აღებულია 3 732 871 ვალდებულება და ფაქტიურად გადარიცხულია 1 962 977 ლარი, ხოლო მუნიციპალიტეტის საკუთარი სახსრებით აღებულია 217 451 ლარის გეგმა-ვალდებულება და ფაქტიურად გაწეულია 48 924 ლარის საკასო ხარჯი. გზების მიმდინარე შეკეთებაზე დაგეგმილი 42 485 ლარიდან აღებულია 39 180 ლარის ვალდებულება და გაწეულია 38 955 ლარის ფაქტიურად გადარიცხულია საკასო ხარჯი. ხიდებისა და ხიდბოგირების მშენებლობა რეაბილიტაციაზე დაგეგმილი იყო ექვს თვეში 116 817 ლარი, ვალდებულება აღებულია 110 867 ლარზე და ფაქტიურად გაწეულია 25 926 ლარის ხარჯი მუნიციპალიტეტის საკუთარი სახსრებით. ექვს თვეში მუნიციპალიტეტმა მუნიციპალური ტრანსპორტით მომსახურეობის პროგრამაზე დახარჯა 26 300 ლარი და მოახმარა ხარაგაული-რკინიგზის სადგური-საავადმყოფო-თეთრაწყარო-კიცხი -ფარცხნალი ; ნადაბური-ხევი-ხარაგაული-ხევი-ნადაბური და ხარაგაული-მოლითი-ხარაგაულის რეისების დაფინანსებას. სასმელი წყლით უზრუნველყოფაზე დაგეგმილი 18 719 ლარიდან ვალდებულება აღებულია 10 556 ლარზე და დახარჯულია 7 056 ლარი მუნიციპალიტეტის საკუთარი სახსრებით. გარე განათების ქსელის ექსპლუატაციაზე ა(ა)იპ ხარაგაულის დასუფთავებისა და კეთილმოწყობის გაერთიანებამ ექვს თვეში დაგეგმილი 131 750 ლარიდან დაფარა 123 911 ლარის მოხმარებული ელექტროენერჯის საფასური. მრავალბინიანი სახლების რეაბილიტაციაზე დაგეგმილი 32 928 ლარიდან აღებულია 32 916 ლარის ვალდებულება და გაწეულია 32 615 ლარის ხარჯი. რომელიც მოხმარდა სოფელ დიდვაკეში მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის აივნების რეაბილიტაციას. კეთილმოწყობის ობიექტების მშენებლობა, რეაბილიტაციაზე ექვს თვეში დაგეგმილი 520 024 ლარიდან აღებულია ვალდებულებები 516 748 ლარზე და ფაქტიურად გაწეულია 113 050 ლარის საკასო ხარჯი. სოფლის მხარდამჭერი პროგრამით დაგეგმილი 38 494 ლარიდან აღებულია ვალდებულებები 31 434 ლარზე და ფაქტიურად დაიხარჯა მხოლოდ 0,8 ათასი ლარი საკუთარი სახსრებით და მოხმარდა სოფ. ბორითში ფაბრიკების უბანში გარე-განათების ელექტროგამანაწილებელ ქსელზე მიერთების თანხის ანაზღაურებას.

დასუფთავება და გარემოს დაცვაზე დაგეგმილი 725 484 ლარიდან ა(ა)იპ ხარაგაულის დასუფთავებისა და კეთილმოწყობის გაერთიანების მიერ გაწეულია 645 597 ლარი, აქედან დასუფთავება და ნარჩენების გატანაზე 544 430 ლარი, მწვანე ნარგავების მოვლა-პატრონობაზე 101 167 ლარი.

განათლებაზე 2022 წლის ექვს თვეში გათვალისწინებული 2 231 676 ლარიდან დახარჯულია 1 933 361 ლარი და დაფინანსებულია 86,6 პროცენტით. მ.შ. სკოლამდელი დაწესებულებების ფუნქციონირებაზე დახარჯულია 816 483 ათასი ლარი, საბავშვო ბაღების რეაბილიტაციაზე დაგეგმილი 611 537 ლარიდან აღებულია 600 642 ლარის ვალდებულება და დახარჯულია 445 659 ლარი, აქედან საქ. მთავრობის N 1419 განკარგულებით 436 377 ათასი ლარი და მუნიციპალიტეტის საკუთარი სახსრებით 9 282 ათასი ლარი, რომელიც მთლიანად მოხმარდა საპილოტე რეგიონების ინტეგრირებული განვითარების პროგრამის ფარგლებში შერჩეული სოფელ ხუნევის საბავშვო ბაღის რეაბილიტაციას. მუნიციპალიტეტის საჯარო სკოლების მოსწავლეთა ტრანსპორტით მომსახურების უზრუნველყოფისათვის დაიხარჯა 544 803 ლარი, საქ. მთავრობის 2022 წლის N 51 განკარგულებით. სკოლების რეაბილიტაციაზე დაგეგმილი 14 558 ლარიდან გაწეულია 9 189 ლარის ხარჯი. სკოლა-ინტერნატის სუბსიდირებაზე დახარჯულია – 48 196 ლარი, მოსწავლე ახალგაზრდობის სახლის სუბსიდირებაზე 69 031 ლარი.

კულტურა, რელიგია, ახალგაზრდობა და სპორტის პრიორიტეტზე დაგეგმილი 841 780 ლარიდან დახარჯულია 769 328 ლარი და დაფინანსებულია 91,4 პროცენტით, აქედან 2 935 ლარი სპორტული ღონისძიებების დაფინანსებას და 229 312 ლარი ა(ა)იპ სპორტისა და შიდა ტურიზმის ცენტრის დაფინანსებას მოხმარდა. ა(ა)იპ სამუსიკო სკოლის სუბსიდირებაზე დაიხარჯა 79 567 ლარი, ა(ა)იპ კულტურისა და ხელოვნების ცენტრის სუბსიდირებაზე 389 441 ლარი, ფოლკლორის ხელშეწყობაზე 10 350 ლარი და კულტურულ ღონისძიებებზე 1160 ლარი; ა(ა)იპ მოქალაქეთა ჩართულობისა და ინფორმირების მუნიციპალური ცენტრის სუბსიდირებაზე 37 114 ლარი; რელიგიის დაფინანსებაზე 15 000 ლარი და ახალგაზრდობის მხარდაჭერის პროგრამაზე 4 449 ლარი

ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალურ უზრუნველყოფის პროგრამაზე ექვს თვეში დაგეგმილი 947 184 ლარიდან დაიხარჯა 897 898 ლარი და დაფინანსებულია 94,8 % - ით. აქედან: საზოგადოებრივი ჯანდაცვა და უსაფრთხო გარემოს უზრუნველყოფაზე ა(ა)იპ საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის დაცვის ცენტრის მიერ დაგეგმილი 102 684 ლარიდან დახარჯულია 98 219 ლარი, მ. შ. 44 000 ლარი მიზნობრივი ტრანსფერით და 54 219 ლარი მუნიციპალიტეტის საკუთარი სახსრებით. ჯანმრთელობის დაცვის ობიექტების

რეაბილიტაცია, მშენებლობა და აღჭურვაზე დაგეგმილი 17 000 ლარიდან დახარჯულია 13 980 ლარი;

სოციალურ პროგრამებით ექვს თვეში დაგეგმილი 827 500 ლარიდან ათვისებულია 785 699 ლარი და დაფინანსებულია 94,9 %-ით, გასულ წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით სოციალური პროგრამებზე გაწეული ფაქტიური ხარჯები გაზრდილია 336 299 ლარით, 2021 წლის ექვს თვეში საკუთარი საბიუჯეტო სახსრებით სოციალურ პროგრამებზე დახარჯულია 449 100 ლარი. 2022 წლის ექვს თვეში სამკურნალო და საოპერაციო ხარჯებით დახმარების პროგრამაზე დახარჯულია 243 947 ლარი; შშმ პირთა დახმარების პროგრამაზე 23 229 ლარი; ერთჯერად ფინანსურ დახმარებაზე 177 425 ლარი; ლეიკემიით დაავადებულთა და დიალიზზე მყოფი პირების დახმარებაზე 12 750 ლარი - ; მრავალშვილიანი ოჯახების დახმარებაზე 26 200 ლარი; მარტოხელა მშობლების დახმარებაზე 2 750 ლარი; მარჩენალდაკარგულთა დახმარებაზე 2 600 ლარი; ყოველთვიური დახმარების პროგრამაზე 28 300 ლარი; ხანდაზმულთა დახმარების პროგრამაზე 1 000 ლარი; სადღესასწაულო დღეების დახმარებაზე 63 240 ლარი; სოციალურად დაუცველ და უპატრონო მიცვალებულთა სარიტუალო მომსახურების პროგრამაზე 6 300 ლარი; უკიდურესად გაჭირვებული ოჯახების სათბობი მასალით მომარაგებაზე 9 900 ლარი, ახალშობილთა ოჯახების დახმარების ქვეპროგრამაზე 12 000 ლარი; გარდაცვლილი ვეტერანის დაკრძალვის ხარჯებზე 250 ლარი . სტიქიური მოვლენების შედეგად დაზარალებული და მძიმე საცხოვრებელი პირობების მქონე ოჯახების დახმარებაზე 66 400 ლარი. ომისა და სამხედრო ძალების ვეტერანთა დახმარებაზე 1100- ლარი და გადაუდებელი რეაგირების ქვეპროგრამაზე 6 000 ლარი. უფასო სასადილოს სუბსიდირებაზე დახარჯულია 98 408 ლარი.

თავი III. მუნიციპალიტეტის პრიორიტეტები და პროგრამები საშუალოვადიან პერიოდში

თვითმმართველი ერთეული ხარაგაულის მუნიციპალიტეტის განვითარების ხედვა

2021 წელს მსოფლიოში ახალი კორონავირუსის (COVID 19) პანდემიამ და რუსეთის ფედერაციის მიერ უკრაინაში განხორციელებულმა შეჭრამ შეცვალა მსოფლიო ეკონომიკური განვითარების ტენდენცია. გამოწვეულმა ნეგატიურმა შოკმა გავლენა იქონია საქართველოს ეკონომიკაზე და შესაბამისად ხარაგაულის მუნიციპალიტეტზე. მიუხედავად აღნიშნულისა ბოლო 3 წლის განმავლობაში ქვეყნის ძირითადი ეკონომიკური პარამეტრები მუდმივად

გაუმჯობესების ტენდენციით ხასიათდებოდა და შესაბამისად იზრდებოდა ხარაგაულის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის შემოსულებები. ამის გათვალისწინებით, მიმდინარე პერიოდში ქვეყნის მაკროეკონომიკური პოლიტიკა მიმართული იქნება ეკონომიკის გაჯანსაღებისკენ, რათა საშუალოვადიან პერიოდში ქვეყნის განვითარების დონე დაუბრუნდეს პოტენციურ მაჩვენებელს და უზრუნველყოს მაკროეკონომიკური სტაბილურობა.

2023-2026 წლებში ხარაგაულის მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლობითი და აღმასრულებელი ხელისუფლების მიერ გადადგმულმა ნაბიჯებმა უნდა შექმნას საშუალო ვადიან პერიოდში მუნიციპალიტეტის სოციალური და ეკონომიკური განვითარების მყარი საფუძვლები. ამ მიზნის მისაღწევად მუნიციპალიტეტის განვითარების ხედვა ეფუძნება შემდეგ პრინციპებს:

ხარაგაულის მუნიციპალიტეტის ისტორიულად მიმზიდველი გარემოს შენარჩუნება და განვითარება. მისი ტურისტული პოტენციალის მაქსიმალური გამოვლენა. რაც გულისხმობს მიმზიდველი გარემოს შექმნას და ტურიზმის განვითარებით ხარაგაულის მოსახლეობის ეკონომიკურ გაუმჯობესებას. ხარაგაულის მუნიციპალიტეტს ტურიზმის განვითარების კუთხით გარკვეული პოტენციალი გააჩნია. პირველ რიგში აღსანიშნავია ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნული პარკი, რომელშიც 7 მუნიციპალიტეტია გაერთიანებული და მათ შორის ყველაზე დიდი ტერიტორია ხარაგაულს უჭირავს.

მუნიციპალიტეტში განთავსებულია ტურისტული 1 ლაითბოქსი, სამთო-სათავგადასავლო ტურიზმისთვის მთის ზონაში გაკეთებულია მარკირება და საინფორმაციო მანიშნებლები, მოწყობილია საპიკნიკე და საკემპინგე ადგილები.

გარდა საინტერესო ფლორა ფაუნისა აღსანიშნავია ეროვნულ პარკში 1900 მეტრზე აღმოჩენილი „ნაქალაქარი“, რომლის შესწავლაც დაიწყო 2016 წელს ეროვნული მუზეუმის თანამშრომლების მიერ. ასევე პარკის ტერიტორიაზე მდებარეობს ე.წ. „რკინის ჯვარი“, სადაც ყოველწლიურად ასობით ტურისტი სტუმრობს. მიუხედავად ტურისტული ბილიკების სიმრავლისა ხარაგაულის ტერიტორიიდან გაცილებით ნაკლები ტურისტი მოძრაობს, ვიდრე ბორჯომის მხრიდან, რაც გამოწვეულია ეროვნულ პარკამდე მისასვლელი გზის მოუწყვრეობლობით. თუმცა ამ მიმართულებით გადაიგდა ნაბიჯები, კერძოდ მოასფალტებული სოფ. მარელისამდე მისასვლელი 4 კილომეტრიანი გზა. მალე დასრულდება ძირულა – ჩუმათელეთის გზის მოასფალტება, რომელიც გაზრდის ხარაგაულის მხრიდან ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნულ პარკში ტურისტების შემოდინებას.

წარმომადგენლობითი და აღმასრულებელი ორგანოები ერთობლივად ყველა მიმართულებით გაატარებს ძირულ და ინოვაციურ რეფორმებს. ამ რეფორმების შედეგად, მივიღებთ მცირე, მოქნილ და ეფექტიან მართველობით გუნდს, რომელიც

მაქსიმალურად შეუწყობს ხელს მუნიციპალიტეტში საკუთარი შემოსავლების ზრდას და მობილიზებული სახსრების ეფექტურად განკარგვას.

ეფექტურად გაგრძელდება ყველა ისეთი საჭირო კომუნიკაციების მშენებლობა რეაბილიტაცია, როგორცაა გზები, გარე განათება, წყალმომარაგება, კეთილმოწყობილი გარემო და სხვა. რათა მაქსიმალურად ხელი შეეწოს ინვესტიციების მოზიდვას და ეკონომიკის განვითარებას.

განათლება, ახალგაზრდობა და ინოვაცია. განათლებული, მოტივირებული, სამეწარმეო სულისკვეთების მქონე, საკუთარ შესაძლებლობებში დარწმუნებული ახალგაზრდობა გახდება იმ მთავარი შედეგის მომტანი, რომელიც მუნიციპალიტეტს ჩააყენებს განვითარებული და ინოვაციური ეკონომიკის მქონე როგორც საქართველოს ასევე სხვა ქვეყანის წარმატებული მუნიციპალიტეტებს შორის. შესაბამისად, წახალისდება ისეთი ინოვაციური პროექტები რომელიც მოზარდი თაობის განვითარებას შეუწყობს ხელს.

როგორც ქვეყნის მთავრობისათვის ასევე მუნიციპალიტეტშიც ადამიანი და მასზე ზრუნვა იყო, არის და იქნება ჩვენი მთავარი ღირებულება. ამიტომ, გაგრძელდება და შეიქმნება ისეთი ახალი პროგრამები რომელიც სოციალურად დაუცველ მოსახლეობაში გაზრდის ხელმისაწვდომობას სხვადასხვა სახელმწიფო თუ არასახელმწიფო სერვისების მიღებაზე.

მუნიციპალიტეტის პრიორიტეტები

მუნიციპალიტეტის პრიორიტეტული მიმართულებებია:

- ❖ წარმომადგენლობითი და ღმასრულებელი ხელისუფლება;
- ❖ ინფრასტრუქტურის განვითარება;
- ❖ დასუფთავება და გარემოს დაცვა;
- ❖ განათლება;
- ❖ კულტურა, ახალგაზრდობა და სპორტი; ტურიზმი
- ❖ ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა;

„პროგრამული ბიუჯეტის შედგენის მეთოდოლოგიის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2011 წლის 8 ივლისის #385 ბრძანების შესაბამისად 2022 – 2026 წლებში ბიუჯეტის განსაზღვრულ პრიორიტეტებზე და ბიუჯეტიდან დაფინანსებული ძირითად პროგრამებზე ასიგნებების ზღვრული მოცულობები განისაზღვროს შემდეგი ოდენობებით:

ათას ლარებში

2023-2026 წლებში ასიგნებებისა და რიცხოვნობის ზღვრული ოდენობები პრიორიტეტების მიხედვით					
პრიორიტეტის კოდი	პრიორიტეტის დასახელება	2023 წელი	2024 წელი	2025 წელი	2026 წელი
01 01	მმართველობა და საერთო დანიშნულება	4 209,9	4 205,0	4 205,0	4 205,0
	მ.შ რიცხოვნობა	205	205	205	205
	მ. შ. ახალი ინიციატივა				
02 00	ინფრასტრუქტურის განვითარება	715,1	1 015,3	1 280,0	1 995,4
	მ.შ რიცხოვნობა	11	11	11	11
	მ. შ. ახალი ინიციატივა	50,0	80,0	100,0	150,0
03 00	დასუფთავება და გარემოს დაცვა	1 380,0	1 445,0	1 540,0	1 625,0
	მ.შ რიცხოვნობა	181	181	181	181
	მ. შ. ახალი ინიციატივა				
04 00	განათლება	2 044,0	2 080,0	2 086,0	2 192,0
	მ.შ რიცხოვნობა	324	324	324	324
	მ. შ. ახალი ინიციატივა	20,0	30,0	30,0	30,0
05 00	კულტურა, ახალგაზრდობა და სპორტი	1 634,7	1 694,7	1 704,7	1 714,7
	მ.შ რიცხოვნობა	226	226	226	226
	მ. შ. ახალი ინიციატივა	25,0	25,0	25,0	25,0
06 00	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა	1 811,2	1 802,2	1 807,2	1 812,2
	მ.შ რიცხოვნობა	36	36	36	36
	მ. შ. ახალი ინიციატივა	80,0	80,0	80,0	80,0
სულ ჯამი		11794,9	12242,2	12622,9	13544,3
მ.შ რიცხოვნობა		983	983	983	983

მ. შ. ახალი ინიციატივა				
შენიშვნა: რიცხოვნობაში ჩართულია შესაბამის სფეროში არსებული ა(ა)იპ-ების თანამშრომელთა რიცხოვნობაც.				

საფინანსო სამსახურმა პროგრამების განმახორციელებელ დარგობრივ სამსახურებს და ა(ა)იპ-ებს გაუგზავნოს საბიუჯეტო განაცხადის ფორმები. პროგრამების განმახორციელებელმა შესაბამისმა დარგობრივმა სამსახურებმა და ა(ა)იპ-ებმა საფინანსო სამსახურს საბიუჯეტო განაცხადის შევსებული ფორმები წარუდგინონ ამ ცხრილით დადგენილი ასიგნებების ზღვრული მოცულობების ფარგლებში. ამასთან, ზღვრული მოცულობის ზემოთ ასიგნებები შესაძლებელია წარმოდგენილი იქნას საბიუჯეტო განაცხადის ფორმით განსაზღვრული წესის შესაბამისად. კერძოდ, მოთხოვნილი გაზრდილი დაფინანსება დასაბუთებული უნდა იქნას პროგრამის ინდიკატორის გაზრდილი სამიზნე მაჩვენებლით.

ინფრასტრუქტურა

მუნიციპალიტეტის ეკონომიკური განვითარებისათვის აუცილებელ პირობას წარმოადგენს მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის შემდგომი გაუმჯობესება და აღნიშნული მიმართულება ბიუჯეტის ერთ-ერთ მთავარ პრიორიტეტს წარმოადგენს. ინფრასტრუქტურის განვითარება პირდაპირ კავშირშია მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის კეთილდღეობასთან, ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელება ხელს შეუწყობს მუნიციპალიტეტში ინვესტიციების მოზიდვას, რაც ტურიზმის, მრეწველობის, სოფლის მეურნეობის და სხვა დარგების განვითარების წინაპირობაა. პრიორიტეტის ფარგლებში გაგრძელდება საგზაო ინფრასტრუქტურის მშენებლობა რეაბილიტაცია, წყლის სისტემების, გარე განათების ქსელის განვითარება და მუნიციპალიტეტში სხვა აუცილებელი კეთილმოწყობის ღონისძიებების დაფინანსება. პრიორიტეტის ფარგლებში განხორციელდება როგორც ახალი ინფრასტრუქტურის მშენებლობა, ასევე, არსებული ინფრასტრუქტურის მოვლა-შენახვა და დაფინანსდება მის ექსპლოატაციასთან დაკავშირებული ხარჯები.

დასუფთავება და გარემოს დაცვა

გაგრძელდება მუნიციპალიტეტის გარემოს დასუფთავება და საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გატანა, მწვანე ნარგავების მოვლა-პატრონობა, განვითარება, კაპიტალური დაბანდებები დასუფთავების სფეროში, უზრუნველყოფილი იქნება მუნიციპალიტეტის დასუფთავება,

განათლება

მომავალი თაობების აღზრდის მიმართულებით დაწყებითი და ზოგადი განათლების გარდა მნიშვნელოვანი როლი ენიჭება ასევე სკოლამდელ განათლებას, რაც თვითმმართველი ერთეულის საკუთარ უფლებამოსილებებს განეკუთვნება და შესაბამისად მუნიციპალიტეტის ერთ-ერთ პრიორიტეტს წარმოადგენს, რომლის ფარგლებში მომდევნო წლებში განხორციელდება საბავშვო ბაღების ფუნქციონირებისათვის საჭირო ხარჯების დაფინანსება, ინვენტარით უზრუნველყოფა, რეაბილიტაცია, აღმზრდელ-პედაგოგების კვალიფიკაციის გაზრდა, რათა მყარი საფუძველი ჩაეყაროს სკოლამდელი ასაკის აღსაზრდელების ხარისხიან და ეფექტურ მომზადებას სასკოლო განათლების მისაღებად.

კულტურა, ახალგაზრდობა და სპორტი

მუნიციპალიტეტის ინფრასტრუქტურული და ეკონომიკური განვითარების პარალელურად აუცილებელია ხელი შეეწყოს კულტურული ტრადიციების დაცვას და ამ ტრადიციების ღირსეულ გაგრძელებას. ამასთანავე ერთ-ერთი პრიორიტეტია ახალგაზრდების მრავალმხრივი (როგორც სულიერი, ისე ფიზიკური თვალსაზრისით) განვითარების ხელშეწყობა და მათში ცხოვრების ჯანსაღი წესის დამკვიდრება. სპორტის, ახალგაზრდობის და კულტურის მიმართულების მხარდაჭერა უზრუნველყოფს რეგიონის სოციალურ და ეკონომიკურ განვითარებას, ერთმანეთთან აკავშირებს სხვადასხვა დარგებს და მნიშვნელოვან როლს თამაშობს მათ განვითარებაში, ხელს უწყობს ტურიზმის, მეწარმეობის განვითარებას, ჯანსაღი ცხოვრების წესის დამკვიდრებას.

მუნიციპალიტეტი განაგრძობს კულტურული ღონისძიებების ფინანსურ მხარდაჭერას, წარმატებული სპორტსმენების ხელშეწყობას და შესაბამისი პირობების შექმნას, რათა ნიჭიერმა ბავშვებმა და ახალგაზრდებმა შეძლონ მათი სპორტული შესაძლებლობების გამოვლინება, ასევე ახალგაზრდებში ცხოვრების ჯანსაღი წესის წახალისების მიზნით გასატარებელი ღონისძიებების ჩატარებას.

ამ მიმართულებით მუნიციპალიტეტში პროგრამები ხორციელდება როგორც მერიის კულტურის სამსახურის, ასევე კულტურის და სპორტის სფეროში შექმნილი ა(ა)იპ-ების მიერ.

მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა

მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვის ხელშეწყობა და მათი სოციალური დაცვა მუნიციპალიტეტის ერთ-ერთ მთავარ პრიორიტეტს წარმოადგენს. მუნიციპალიტეტი არსებული რესურსების ფარგლებში მუნიციპალიტეტი აქტიურად განაგრძობს სოციალურად დაუცველი მოსახლეობის დახმარებას და სხვადასხვა შეღავათებით

უზრუნველყოფას. სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გამოყოფილი მიზნობრივი ტრანსფერითა და მუნიციპალიტეტის საკუთარი სახსრების თანადაფინანსებით საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის დაცვის მიზნით სხვადასხვა ღონისძიებების განხორციელებას, რაც უზრუნველყოფს მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვას გადამდები და ინფექციური დაავადებებისაგან.

მმართველობა და საერთო დანიშნულების ხარჯები

მმართველობითი სფეროს გამართული ფუნქციონირება მუნიციპალიტეტის საქმიანობის ეფექტურად წარმართვის ერთ-ერთი მთავარი ფაქტორია, სადაც მნიშვნელოვანი როლი ენიჭება მოსახლეობის ჩართულობის სისტემების შექმნას და უზრუნველყოფას, საბიუჯეტო პროცესის გაუმჯობესებას, მიმდინარე პროცესების მართვას და სხვა ფაქტორებს. პრიორიტეტის ფარგლებში განხორციელდება წარმომადგენლობითი და აღმასრულებელი ორგანოების დაფინანსება. ამავე პრიორიტეტიდან ფინანსდება ისეთი ხარჯები, როგორებიცაა სარეზერვო ფონდი, მუნიციპალიტეტის ვალდებულებების (სესხები, სასამართლო გადაწყვეტილებები) მომსახურება.